

LEIF SJÖSTRÖM in pilakuvien ihmiset ovat todellisia

Pauli Ruonala

Löysin Sarjakuvaseuran lehtileikekokoelmien kautta sarjakuvan, jota on kehitetty suomenruotsalaisissa sanomalehdissä laidasta laitaan. Vain pari suomenkielistä lehteä huomioi tämän ruotsinkielisen sarjan, josta on ilmestynyt jo 8 kokoelmaa.

Sarja on Folkets Dagblad, yhdistetty perinteinen sarjakuva ja poliittinen pilapiirros.

Ole Norrback työpaikallaan RKP:n puoluetoimistossa.

Maalahdessa asuva tekijä Leif Sjöström (s. 1958) on piirtäjänä itseoppinut. Hän aloitti piirtämällä karikatyyreja tapaamista ihmisistä. Parin sivutoimisesti tehdyn paikallislehdissä ilmestyneen sarjan jälkeen Sjöström siirtyi toimittajaksi Vasabladet-lehteen 1984. Folkets Dagblad -sarja (Kansan päivälehti) alkoi 1986. Aluksi Sjöström käytti sarjan tekemiseen yhden työpäivän viikossa, mutta huomasi, että yhdessä päivässä ei ehdi tehdä poliittista pilapiirrosta, jonka tietojen on oltava yhtä paikkaansa-pitäviä kuin uutistenkin. 1991 alusta hänestä tuli melkein täysipäiväinen piirtäjä, 4 päivää viikossa piirtämistä ja yksi päivä toimituksessa.

Ulkoisesti Folkets Dagblad on sarjakuva jonka henkilöt ovat todellisia ihmisiä - RKP:n kansanedustajia, paikallisia kunnallispoliitikkoja, valtakunnan vaikuttajia. Useimmin esiintyvä hahmo ja myös se henkilö, josta Sjöström vääntää parhaat vitsinsä, on RKP:n ex-kansanedustaja ja ministeri Ole Norrback.

Sarjassa esiintyvät tavalliset ihmiset asuvat useimmiten kuvitteellisella paikkakunnalla nimeltä Sidjärvi. Vasabladetissa sarja ilmestyy pääkirjoitussivulla päivän poliittisen pilapiirroksen perinteisellä paikalla ja sen näkökulma on sama kuin lehdenkin: elämää ruotsinkielisen Pohjanmaan näkökulmasta katsottuna.

Paikallisia pikkujulkiksia ei aina nimetä sarjassa, mutta silloin kun henkilö ei ole Pohjanmaalta, hänen nimensä kirjoitetaan aina paitaan, salkkuun tai pöydän nimikylttiin. Tämä koskee myös sellaisia valtakunnallisia hahmoja kuin Iiro Viinanen ja Sauli Niinistö (ja jopa sarjan tekijää itseään).

Kirjan takana on 10 sivua selityksiä vuoden tapahtumista, joihin piirroksissa viitataan. Pisin selitys vie puoli sivua. Hyvin tarpeellinen liite lukijalle, joka ei asu Pohjanmaalla. Pohjanmaan ruotsinkieliset ilmeisesti jättävät sen lukematta, päätellen erään suomenruotsalaisen lehden kommentista: "Eivät Sjöströmin

1997, en illustration

Tämä ei suunnut heti asiantuntijalle. Tämän voisi suomentaa seuraavasti: Sture Ericksonilla on valkeuksia löytää Pohjanmaalta ehdokkaita eduskuntavaaleihin. Isä: "Katso nyt polka ympärillesi että ehdimme karkuun jos Sture Erickson tai karhu tulee!". Polka: "Tuolla Sture on, luulen!!! Se seisoo pusikossa ja na

piirrokset noita selityksiä tarvitsisi, toisin kuin Karin piirrokset, joita ei aina ymmärrä ilman oheen liitettyä tekstiä tai lehtileikettä".

Piirtäjänä Sjöström on mielestäni erittäin korkeatasoinen, mahdollisesti Suomen tämän hetken paras karikatyyripiirtäjä. Hän ei jäljittele ketään, huomioi tarkasti mielenkiintoisia yksityiskohtia ja käyttää asiantuntevasti sarjakuvan keinoja. Joskus hän tekee perinteistä satiiria, joskus hän on ironinen. Useimmiten Sjöström on kuitenkin lämmin ja sympaattinen, ehkä turhankin usein. Huumori on absurdi MAD-lehden tyyliin.

Sjöström tuo politiikan ihmisten arjen tasolle, mutta ei herjaa poliitikkoja. Poliitikot esitetään inhimillisinä olentoina, joista poimitaan esille enemmän tai vähemmän epätodennäköisiä ominaisuuksia. He esiintyvät sarjassa usein siten kuin heidän roolinsa kieltää heitä esiintymästä.

Eräs vakiohahmo on Håkan Malm, luonnossa vaatimaton RKP:n rivikansanedustaja ja siiankasvattaja. Sarjan mukaan häntä seuraa aina pieni inhimillinen possu, joka toimii kuin kansanedustajan avustaja.

Malm katselee tv:stä Bond-elokuvia ja esittäytyy: Nimeni on Malm. Håkan Malm... Kun Malm lähtee aamulla töihin hän syö tavallisesti matkalla maa-lahtelaisimpusta tehdyn voileivän. Kotona hänellä on omat pannut joilla hän keittää omat pontikkansa.

Håkan Malm toteaa itse tyyneesti: "Sarjat ovat hauskoja ja osuvat hyvin maaliinsa, osoitellen sekä epäkohtia

että yhteiskunnan positiivisia ilmiöitä... Minulla ei ole mitään sarjassa esiintymistä vastaan. Kaikkiin näihin joutuu, kun tähän työhön ryhtyy."

Malmin mukaan hänen poliitikon työtään ei moni huomaa, mutta aina kun hän pääsee Folkets Dagbladiin, tilanne muuttuu.

Koska sarja on suunnattu suomenruotsalaiselle lukijakunnalle, pyysin kommenttia myös Porvoossa asuvalta suomenruotsalaiselta insinööriä, Leif Baggelta: "Leif Sjöströmin kieli on hyvää suomenruotsalaista puhelieltä, joka ei aina aukea pelkällä kouluruotsilla. Joissakin sarjoissa käytetään paikallista murretta, joka aukeaa todella huonosti. Muistan kun olin asepalveluksessa Dragsvikissä. Vapaa-aikana miehet kokoontuivat keskustelemaan omiin ryhmiinsä ja erityisesti Pohjanmaalta - varsinkin Närpiöstä - kotoisin olevat muodostivat aina oman ryhmänsä, johon muilla ei ollut menemistä. Tämä johtui heidän murteestaan, joka oli muualta tulleille ruotsinkielisille aivan käsittämätöntä sekä ääntämisen että omaperäisen sanaston vuoksi..."

Käsillä oleva kokoelma on jo kahdeksas Ensimmäisestä, vuoden 1991 kokoelmasta, otettiin 1 300 kpl painos, joka myytiin loppuun 3 viikossa. Nykyinen painos on noin 2 000 kpl. Hyvin

harvalla sanomalehdellä Suomessa - tai Ruotsissa - on omaa pilapiirtäjää, vaikka tarvetta olisi useammallekin. Sarjakuvaseura teki vuosia sitten maakuntalehdille kyselyn sarjakuvien julkaisupolitiikasta ja silloin enemmistö ilmoitti harkitsevansa oman piirtäjän palkkaamista, jos sopiva olisi ollut saatavilla. Lehden koko ei ole ratkaiseva, esim. Vasabladetin levikki on 27 000. Siinä miettimisen aihetta itse kullekin lehdelle. ■

Leif Sjöström: Folkets dagblad 1998 Scriptum, Vaasa 1998. 120 sivua

Lähteenä käytetty artikkelia Bild & Bubbla-lehdessä 1/1999 ja useita suomenruotsalaisia sanomalehtiä joulukuulta 1991.

Kahentoista ministerivuoden jälkeen Ole Norrback siirtyi Osloon suurlähettilääksi jättäen jälkeensä aukon Folkets Dagblad in historiaan.

1997, en illustration

Ulkoministeriön virkamies Olli Mattila pidätettiin syyskuussa virantoimituksesta epäiltynä salaisen EU-aineiston luovuttamisesta venäläisille. Kaksi venäläistä diplomaattia julistettiin ei-toivotuiksi henkilöiksi.

1997, en illustration